

«УТВЕРЖДАЮ»
И.о. министра по делам молодежи и
социальным коммуникациям
Республики Саха (Якутия)
И.В. Юргин
« 04 » *марта* 2025 г.

«СОГЛАСОВАНО»
Председатель Союза
детских общественных объединений
Республики Саха (Якутия)
Г.И. Охлопков
« 11 » *февраля* 2025 г.

«СОГЛАСОВАНО»
Директор Центра
детского творчества «Тускул»
МР «Верхневиллюйский улус (район)»
М.Е. Волкова
« 11 » *февраля* 2025 г.

«УТВЕРЖДАЮ»
Заместитель министра
образования и науки
Республики Саха (Якутия)
С.А. Степанов
« 03 » *марта* 2025 г.

«СОГЛАСОВАНО»
Генеральный директор
Республиканского
информационно-издательского
холдинга «Сахамедиа»
В.Д. Колесов
« 03 » *марта* 2025 г.

«СОГЛАСОВАНО»
Начальник
Управления образования
МР «Верхневиллюйский улус (район)»
Ю.В. Кынатов
« 11 » *февраля* 2025 г.

**Уһулуччулаах судаарыстыбаннай уонна бэйиэтичэскэй диэйэтэл
Гаврил Иосифович Чиряев 100 сылыгар аналлаах
V-C ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТЭЭБИ «БАСХАН – 2025»
ДЬЫАЛАБЫАЙ ООҢЬУУ (КУОНКУРУС)
балаһыанньата**

Төрүттээччилэр: Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэбин уонна наукатын министиэристибэтэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин ыччат дьыалатын уонна социальной коммуникацияларга министиэристибэ.

Тэрийээччилэр: Саха Өрөспүүбүлүкэтин оҕолорун уопсастыбаннай холбоһуктарын сойууна, «Сахамедиа» өрөспүүбүлүкэтээби информационнай-издательскай холдинг, Үөһээ-Бүлүүтээби «Тускул» оҕо киинэ, Үөһээ-Бүлүүтээби «Сомоҕо» оҕо уопсастыбаннай хамсааһына, И.Н.Барахов аатынан Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннаһын музейа.

Куонкурус сыала-соруга:

- уол оҕону сахалыы сизэр-майгы, өй-санаа өттүнэн сайыннарыы;
- киэн эйгэбэ таһаарыы, билиһиннэриин, уопсастыбаҕа уол оҕо оруолун үрдэтии;
- оҕолор түмэр-салайар дьобурдарын үүннэри;
- бэйэ-бэйэлэригэр истин добордуу сыһыаны үөскэтии;
- төрөөбүт дойдуга үтүө сыһыанна, тапталга иити.

Ыытыллар күнэ-дьыла, формата: Олунньу – Одун Хаан – ыйыгар уол оҕолорго, эр дьонно болҕомто ууруллар. Бу ыйга бары улуус оскуолаларыгар уолаттарга аналлаах «Басхан» куонкуруһу тэрийэргитин сүбэлиэ этибит. Онтон салгыы бастын кыттааччылар улуустаабы этапка күөн көрсөллөр, түмүккэ улуус кыайыылаахтара (биирдии уол) өрөспүүбүлүкэтээби финалга 2025 сыл муус устар 08, 09, 10 күннэригэр «БАСХАН» куонкуруска күөн көрсүөхтэрэ.

Кыттааччылар: Финалга улуус иһигэр ыытыллыбыт «БАСХАН» куонкурус мунутуур кыайыылаахтара кытталлар. Хас биирдии улуустан 1-2 оҕо (8-11 үөрэнээччитэ) кыттар кыахтаах, сүүмэрдээһини улуус үөрэбин салаата тэрийэр эбээһинэстээх.

Куонкурус ирдэбиллэрэ (хас биирдии кыттааччы):

- тас көстүүтэ куонкуруска сөп түбэхэр буолуохтаах (сахалыы танас эбэтэр көстүүм ирдэнэр);

- бейджик илдэ кэлэрэ булгуччулаах (бейджикка толору аата, оскуолата, кылааһа суруллар).

- 1 000 солк. тэрийэр взнос төлүүр.

Куонкурус түһүмэхтэрэ:

I. «Удьуор утума» – кыттааччы төрдүн-ууһун билиһиннэриитэ (бу түһүмэххэ кыттааччы төрдүн-ууһун, удьуор утумун төһө элбэх көлүөнэбэ диэри билэрэ ордук сыаналанар. Талааннаах, биллэр-көстөр удьуор утумун ордук чорботуон сөп (видеослайд көнүллэнэр, сахалыы танастаах буолара ирдэнэр) 5 мүнүүтэттэн уһаабат.

II. «Дойду салайааччылар мин тус бэйэр көрүүбүнэн» – талан ылан дойду салайааччыларын туһунан тус санаатын этиниитэ, 3 мүнүүтэбэ диэри. Бу түһүмэххэ кыттааччы эрдэ слайданы көрөн, нүөмэр талар. Ол нүөмэригэр кэлбит дойду салайааччытын үлэтин-хамнаһын туһунан, кини историяба суолтатын, сабыдыалын ырытан, бэйэтин санаатын киэнник этэр.

III. «Өркөн өй» – блиц-ыйытыыларга хоруй (уопсай билиигэ өйү тургутан көрүү). Бу түһүмэххэ хас биирдии кыттааччыга 10-нуу өйү тургутар аналлаах ыйытыылар бэриллэллэр, кыттааччы тутатына төһөнү эппиэттээбитинэн баал ылар.

IV. Дьыалабыай оонньуу (дебат). Тиэмэтэ араас буолар, билинни олоххо тынаан турар кыһалбалар тула кэпсэтиэххэ сөп. Кыттааччылар бэйэлэрин инники олохторугар өрөспүүбүлүкэлэрин, улуустарын, нэһилиэктэрин хайдах сайыннарар былааннарын, баҕа санааларын билиһиннэрэллэр. Бу түһүмэххэ тэрилтэ салайааччылар, өрөспүүбүлүкэ, улуус, нэһилиэк аҕа баһылыктара, дьокутааттар уо.д.а уостастыбанньыктар кыттыылаах, эспиэрдэрдээх ыытыллар.

V. «Айыы умсулҕана» – хоһоон устуруокатын тутатына ситэрэн, салҕаан айар, холонон көрөр. Хас биирдии кыттааччыга түөрт устуруокалаах араас тиэмэбэ хоһоон бэриллэр, ону кыттааччылар ситэри айан, бар дьонно доргуччу ааҕан иһитиннэрэллэр (5 мүнүүтэ бэриллэр, тутатына айан дорҕоонноохтук ааҕаллара уонна ис хоһооно сыаналанар).

Сыаналааһын, на́бараадалааһын: Хас биирдии кыттааччы тэрийэр бөлөх аатыттан сэртэпикээт, онтон салайааччылар махтал суруктар ылаллар. Кыттааччыларга өйдөбүннүк уонна сыаналаах бириистэр туттарыллыахтара. Кыттар оҕолорго оскуолата биһирэбил уонна өйдөбүннүк бэлэх олохтуура биһирэнэр.

Тэрийэр бөлөх, сайаапка: Хас биирдии кыттааччы эрдэ – муус устар 01 күнүгэр диэри куонкуруска кыттар туһунан сайаапкатын уонна анкыататын boesvet48@mail.ru электроннай буостаҕа ытытар.

Билсэр телефоннардыт: Семенова Евдокия Павловна, Харбалаах музейын сүрүн специалиһа, төл. 8(984)104-82-88; Ильина Саргылана Лукична, Үөһээ Бүлүүтээҕи «Тускул» оҕо айымньытын киинин «Сомоҕо» оҕо уопсастыбаннай хамсааһынын мэтэдьийнэ, төл. 8(914)224-92-10.

*IV-с өрөспүүбүлүкэтээҕи
«Басхан-2025» дьыалабыай оонньуу (куонкурус)
балаһыанньатыгар сыһыарыы*

**«БАСХАН-2025»
КЫТТААЧЧЫТЫН АНКЫАТАТА**

<i>Аата, араспаанньата, аҕатын аата</i>	
<i>Төрөөбүт сыла, күнэ, суотабай төлөпүүнүн нүөмэрэ</i>	
<i>Оскуолата, кылааһа</i>	
<i>Оскуолатааҕы оҕо уопсастыбаннай тэрилтэтин аата</i>	
<i>2022-2023-2024 үөрэх дьылларыгар ордук суолталаах сителиилэрэ</i>	
<i>Оскуолата, уопсастыбаннай олоххо кыттыыта</i>	
<i>Иллэн кэмигэр дьарыга (хобби)</i>	
<i>Олобун суолдьута (девиһэ)</i>	
<i>Салайааччы ААА, үлэлиир тэрилтэтэ, улууһа, дуоһунаһа суотабай төлөпүүнүн нүөмэрэ</i>	